

Zondag 5 september 2021 Eeuwig leven

Evangelielezing: Johannes 6 : 22 – 29

Toen u vanmorgen hier de kerk binnenkwam, bent u hopelijk vriendelijk begroet. In deze coronatijd nog niet door een gastheer of gastvrouw, maar door de koster, de diaken of misschien wel een mede kerkganger.

Maar stel voor dat er iemand bij de deur aan u had gevraagd: ‘Wat zoekt u hier ? Waar komt u voor? Dat zouden we niet zo vriendelijk hebben gevonden. Niet bepaald welkom. Hoewel het natuurlijk ook een eerlijke vraag zou kunnen zijn.

De menigte komt verwachtingsvol achter Jezus aan. Ze doen er nogal wat moeite voor, horen en lezen we in het evangeliegedeelte van vandaag. Ze stappen in bootjes, steken het meer over. En daar, aan de overkant, vinden ze eindelijk Jezus.

De reactie van Jezus loopt vervolgens niet over van vriendelijkheid. Hij zegt het niet, maar je hoort Hem denken: ‘Wat zoeken jullie hier? Waar komen jullie voor?’

In wat Jezus wel zegt, klinkt de nodige argwaan door: “U zoekt me niet omdat u tekenen hebt gezien, maar omdat u brood gegeten hebt en verzadigd bent”. En dan zegt Hij er achter aan: “U moet geen moeite doen voor voedsel dat vergaat, maar voor voedsel dat niet vergaat en eeuwig leven geeft: de Mensenzoon zal het u geven, want de Vader, God zelf, heeft hem die volmacht gegeven”.

Over deze reactie van Jezus gaat het vanmorgen. Waarbij op de achtergrond ook de vraag mee klinkt:

‘Wat zoeken wij hier’ of bij ons beeldscherm? Een vraag naar ons geloof of ons zoeken naar geloof. Het is een vraag die iedereen alleen voor zichzelf kan beantwoorden. Maar misschien kan het verhaal uit het evangelie helpen daarvoor richting te vinden.

Want waar doen we moeite voor: voor voedsel dat vergaat of voor voedsel dat niet vergaat en eeuwig leven geeft ?

Er zijn nogal wat uitleggers die daar een tegenstelling van maken; die er dus inderdaad een keus van maken: je kiest òf voor het één òf voor het ander. Je kiest òf voor eten en drinken en vrolijk zijn òf voor serieus je toeleggen op het leven als gelovige.

Òf voor welvaart en rijkdom en materiële spullen òf voor het geestelijke en spirituele.

Òf voor het leven op aarde hier en nu òf voor het eeuwige leven bij God in de hemel, straks.

En ja, ook Jezus lijkt ons voor zo'n keus te stellen: je moet geen moeite doen voor voedsel dat vergaat, máár voor voedsel dat niet vergaat en dat eeuwig leven geeft.

Dus: waar kiest u voor?

Zelf word ik altijd wat kriegelig van zo'n vraag. Zo'n tegenstelling irriteert. En waarom?

Omdat ik denk dat het geen tegenstelling is; omdat ik niet geloof dat er een gapend gat zit tussen de aarde en de hemel. En uiteindelijk, uiteindelijk denk ik dat Jezus dat ook niet bedoelt.

Want het eindigt ermee dat Jezus zegt: Dit moet u voor God doen: geloven in Hem die Hij gezonden heeft.

En dáár gaat het dus om, om dit ene: geloven in Jezus, vertrouwen op Hem; voor het hier en het nu én voor wat er nog komt; voor aarde én hemel; voor tijdelijk én eeuwig leven.

Dat is dus het slot; dáár gaat het tenslotte om; 'in Jezus geloven'. Nou ja, "het slot", dat is ook weer niet helemaal waar. Want het is alleen maar het slot van ons verhaal vandáág. Het verhaal is veel groter. We zullen nog vaker uit dit hoofdstuk lezen. Wat we vandaag horen is een stukje uit het lange verhaal in Johannes, het lange verhaal over... brood. Wij vallen vandaag het verhaal binnen bij de menigte die aan de oever van het meer stond.

Ze zoeken Jezus, steken het meer over in hun bootjes en vinden Hem aan de overkant.

Waarna dus die woorden van Jezus klinken. Wat zoeken jullie hier?

Er spreekt een zekere irritatie uit.

Jullie zoeken me niet omdat je tekenen hebt gezien, maar omdat je hebt gegeten en verzadigd bent geraakt en daar nog niet genoeg van hebt.

Jullie willen zeker meer? Wat zoeken jullie? Sensatie? Wonderen?

Waarom lopen jullie achter mij aan?

De ergernis van Jezus is, vermoed ik, dat ze wel het wonder hebben gezien, maar niet het teken hebben opgemerkt. Dat is een subtiel verschil, belangrijk in het evangelie van Johannes. Je komt dat telkens weer tegen in de verschillende verhalen.

De ‘wonderen’ die Jezus verricht worden daar namelijk bewust

‘tekenen’ genoemd. In onze vertaling hebben ze dat proberen weer te geven door die beide woorden aan elkaar te plakken: wondertekenen.

Voor het evangelie van Johannes is belangrijk dat we de wonderen -water wordt wijn, een blinde gaat zien, een lamme gaat lopen, brood voedt de menigte, een dode staat op – gaan zien als tekenen die verwijzen naar wie Jezus is. Je niet blindstaren op wat je ziet gebeuren, maar letten op waar dat bijzondere gebeuren naar verwijst. De diepere betekenis.

In de gesprekken die steevast na die wonderen plaatsvinden, is dat telkens aan de orde. Ook dat is een typische eigenschap van dit evangelie. Dat gebeurt ook hier, als Jezus zegt:

U moet geen moeite doen voor voedsel dat vergaat, maar voor voedsel dat niet vergaat en eeuwig leven geeft.

En dan wijst Hij naar zichzelf:

de Mensenzoon zal het u geven, - namelijk dat voedsel dat niet vergaat, het eeuwige leven- . In het vervolg van dit lange hoofdstuk zal het daar over blijven gaan.

Wat zoeken wij bij Jezus? Is Hij de man van wie we wonderen van verwachten? Is Hij degene die onze problemen zal oplossen?

Wat zoeken wij, hier in de kerk, bij het beeldscherm, in de verhalen uit dat oude boek? Wat zoeken we? Bevestiging van ons eigen gelijk?

Troost in moeilijke tijden? Antwoord op onze levensvragen?

De vragen hopen zich op.

En ik zei het al, ik noch iemand anders, kan die vragen uiteindelijk voor u beantwoorden.

Net zo min als u dat voor mij kunt.

Wat ik wel kan doen, is u vertellen hoe ik het zelf ervaar.

Wat zoek ik bij Jezus? Heel vroom - het eeuwig leven - . Maar dan wel 'het eeuwig leven' zoals dat in dit evangelie wordt bedoeld. Want die woorden roepen gemakkelijk misverstand op.

De meeste mensen zullen geneigd zijn bij die woorden 'eeuwig leven' te denken aan iets wat er is, - of niet is -, na dit leven. Zo zijn we daar voornamelijk ook mee opgevoed. Je hebt dit aardse, tijdelijke leven en gelovigen denken dat er daarna nog een hemels, eeuwig leven is, wat je je daar ook bij voorstelt of niet.

Soms leek het erop dat het geloof daar op neerkomt, dat het niet zozeer om dit aardse leven gaat, maar vooral om het eeuwige leven dat op ons wacht, na het aardse tranendal.

Anders dan deze opvatting gaat eeuwig leven hier niet om het leven **na** dit leven, maar om een manier van leven **in** dit leven. Het gaat niet om straks, later, ooit, maar om leven in volheid, hier en nu.

Dat is echt een wezenlijk verschil. En zo wil ik graag die woorden van eeuwig leven verstaan. Als een stimulans voor het leven hier en nu. Een volheid van leven, een kwaliteit van leven, het échte leven, zoals het bedoeld is, zoals het zou moeten, zou kunnen, mag zijn.

Jezus brengt ons in contact met het ware, het echte, het volle leven. Bij Hem valt alle opsmuk weg, alles wat onecht is, gemaakt, alles wat pretenties heeft, buitenkant is, alles wat er uiteindelijk niet toe doet. Dat wat vergaat.

Dat vinden we, in de ontmoeting met Jezus, in de weg die Hij gaat, tussen en met de mensen, voor de mensen en voor de wereld, dat zien we in het teken van het kruis, liefde die alles overwint.

Aan het eind van dit gedeelte vragen de mensen aan Jezus wat ze moeten doen. Hoe doen we wat God wil? Jezus antwoordt: Dit moet u voor God doen: geloven in Hem die God gezonden heeft. Dat wil dus zeggen: in Jezus geloven.

En daarbij kunnen wij richting vinden in de woorden van Jezus over eeuwig leven. Die woorden leiden ons niet af van deze wereld en onze tijd. Ze helpen ons juist om ons te oriënteren op wat werkelijk van belang is, wat onze aandacht verdient, onze inzet, onze tijd.

En ook daarvoor geldt, dat een ander niet voor onszelf bepalen kan wat dat betekent.

Dat mogen we zelf invullen. En het kan helpen om ons dan af te vragen wat er nu echt toe doet. Wat zoeken wij?

Als je op Jezus vertrouwt ga je anders leven, als je in Hem gelooft heeft dat direct te maken met het leven en samenleven van alledag.

Met brood delen: geloven we dat er dan voor iedereen genoeg is?

En: wat vinden we belangrijk in de samenleving, hoe richten we die rechtvaardig in en hoe krijgen juist de minsten de meeste kansen?

Hoe gaan we om met vluchtelingen?

Durven we de coronavaccins wereldwijd te delen?

Hoe zorgen we dat de wereld niet ten onder gaat aan de klimaatcrisis?

En ja, dat heeft alles te maken met ons geloof, met dat brood dat uit de hemel is neergedaald, het levende brood, dat brood dat eeuwig leven geeft.

Dat we naar dat eeuwige, waarachtige leven blijven zoeken.

Loosdrecht, Gereformeerde Kerk ds. Hillegonda Ploeger